

HØRING - SKATTEOPPKREVERUTVALGETS UTREDNING

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
135/04	Formannskapet	07.10.04

DOKUMENTER I SAKEN**S HØRING PÅ SKATTEOPPKREVERUTVALGETS UTREDNING****KORT BESKRIVELSE AV SAKEN**

Det vises til høringsbrev av 18.06.2004 til høringsinstansene vedrørende høring om skatteoppkreverutvalgets utredning – NOU 2004:12 Bedre skatteoppkreving.

Utvalget leverte delt innstilling. Flertallet i utvalget ville statliggjøre skatteinnkrevingen, mens mindretallet, som var de kommunale representantene i utvalget, mener at lokal skatteinnkreving under kommunalt ansvar fremdeles er den beste løsningen. Det er ikke avklart hvordan en eventuell statlig innkreving vil bli organisert. Av utredningen framgår det at skatteregnskap og lettere innfordring foreslås lagt til ligningskontorene, mens all tyngre innfordring (tvangstiltak) samles i større regionale kontorer.

Forslag til høringsuttalelse:

Rådmannen baserer sin høringsuttalelse på KS sin høringsuttalelse.

Sentralstyret i KS har fattet følgende vedtak med hensyn til organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen:

1. KS mener skatteinnfordringen fortsatt må være en kommunal eller felles- kommunal oppgave. Erfaringene vi har med skatteinnkreving som en kommunal oppgave er svært positive. Blant annet av hensyn til innbyggernes rettssikkerhet, skatteinnkrevingens brukervennlighet, ivaretagelse av lokaldemokratiet gjennom folkevalgt innsyn og kontroll, og ikke minst den gode løsningsgraden for inndrivelse av skattekrav, gjør at KS mener at skatteinnkrevingen fortsatt må være en kommunal oppgave.
2. Kvaliteten på skatteinnkrevingen i Norge er meget god. KS mener det finnes flere forbedringsmuligheter som kan ytterligere forbedre skatteinnkrevingen i Norge. De kan gjennomføres innenfor rammen av fortsatt kommunalt og lokalt ansvar for skatteinnkrevingen.

(...)

Rådmannen vil peke på at det er godt grunnlag for denne konklusjonen og for videre forbedring av skatteoppkreverfunksjonen. Rådmannen viser også til at Stortinget både ved behandling av St.prp. nr. 44 (ROSA-utredningen) i 1994 og ved behandlingen av St.prp. nr. 41 (STRADEC-utredningen) i 1996 har avvist å statliggjøre skatteinnkrevingen i Norge.

Når endring av skatteoppkreverfunksjonen nå fremmes på nytt, vil rådmannen peke på at kommunesektoren deler Finansdepartementets interesse for å se på tiltak for å forbedre skatteinnkrevingen i Norge. Rådmannen vil imidlertid påpeke at skatteinnkrevingen i Norge er meget god sammenlignet med andre vestlige land. Rådmanen mener dette har sammenheng med en rekke forhold, men ikke minst organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen her til lands. Med skattebetalingslovens ikrafttredelse i 1957 og den etterfølgende omorganiseringen av likningsforvaltningen har den norske skattebetalingsordningen fungert godt. Fra dette tidspunkt har vi hatt en effektiv skattebetalingsordning med god løsningsgrad, brukervennlighet, effektivitet og rettssikkerhet og med entydig arbeidsdeling mellom de statlige likningskontorene og de kommunale skatteinnkreverkontorene.

Selv om skatteoppkreverfunksjonen er god i dag, er det viktig at mulige forbedringspunkter vurderes. Et godt prinsipp er å forbedre og eventuelt omorganisere funksjoner som ikke fungerer, men det er like viktig å ikke omorganisere funksjoner som fungerer godt slik som dagens organisering av skatteoppkreverfunksjonen gjør. Rådmannen mener at det er stor usikkerhet forbundet med eventuelt å gjøre så radikale endringer i organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen som flertallet i utredningen tilrår. Riksrevisjonens gjennomgang av skattefogdens innfordringsvirksomhet tilsier ikke på noen måte at det er slik at en statliggjøring av skatteinnkreving er til det bedre.

Rådmannen er positiv til flere av utvalgets forslag til funksjonelle forbedringstiltak som presenteres i utredningen. Forbedringstiltakene kan alle gjennomføres innenfor dagens kommunale organisering, og vil kunne bidra til å styrke den allerede velfungerende skatteinnkrevingen som vi har her til lands i dag.

Hovedargumenter for fortsatt kommunal organisering av skatteoppkreverfunksjonen

Norsk skatteinnkreving er i verdenstoppen. De kommunale skatteoppkrevere klarer å innkreve mellom 99 % og 100 % av all utlignet skatt. Rådmannen mener dette har sammenheng med en rekke forhold, men ikke minst organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen her til lands.

Utvalget har gjennom sine tre modeller for framtidig organisering – dagens kommunale modell, modell med forskjøvet oppgavefordeling og en statlig modell – vurdert tre alternativer hvor bare konsekvensene/resultatene av dagens kommunale modell er vel kjent. Rådmanen er bekymret for at vurderingene av modellenes egenskaper fra utvalgets flertall i stor grad baserer seg på skjønn framfor dokumentasjon når man foreslår å endre en ordning som i dag er velfungerende.

Rådmannen mener argumentene nedenfor må gis tyngde når det gjelder organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen:

- Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører god rettssikkerhet for skattyterne, blant annet ved at det er etablert et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom på den ene siden fastsettelsen av skatten (ligningen) og på den annen side innkrevingen av skatten.
- Det er dokumentert at de kommunale skatteinnkreverkontorene utøver god brukerservice. En landsomfattende undersøkelse gjennomført av Norsk Gallup i 2002 dokumenterer at de kommunale skatteinnkreverkontor scorer vesentlig bedre enn de statlige skattekontorene når det gjelder tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandlingstid, informasjon og forutsigbarhet i saksbehandlingen.

- Rådmannen er opptatt av at skatteinnkrevingen bidrar til å opprettholde det kommunale økonomiske selvstyret. Det er avgjørende for et levedyktig, lokalt demokrati å kunne påvirke eget inntektsgrunnlag, og det skal være en positiv sammenheng mellom den økonomiske utviklingen i lokalt næringsliv og nivået på lokale, offentlige budsjetter.
- Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører effektiv drift og ressursbruk ved at skatteinnkreving gjennomføres i det samme miljø som ivaretar kommunenes innkreving av kommunale avgifter og kommunal fakturering. Kommunale avgifter og gebyrer er en viktig inntektskilde for det kommunale velferdstilbudet. Gode innkrevingstilbud er viktig for sikre viktige inntekter for kommunal sektor med dertil godt tjenestetilbud.
- Et kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen gir grunnlag for folkevalgt innsyn og kontroll – blant annet gjennom de allerede etablerte skatteutvalgene. Eventuell statliggjøring og sentralisering vil medføre et "ugjennomsiktig" system med store, statlige sektorkontorer - og reduserte muligheter for folkevalgt innsyn.
- Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen har positive distriktspolitiske konsekvenser. Dagens desentraliserte lokalisering innebærer at det opprettholdes innkrevingstilbud og arbeidsplasser i utkantstrøk og betyr også at lokalt næringsliv har kort vei til en av sine viktigste, offentlige samarbeidspartnere. En eventuell statliggjøring vil bety sentralisering og en reduksjon av antall kontorer ned til ¼ av i dag, hvilket vil ha negative distriktspolitiske konsekvenser. Avstanden fra næringslivets mange foretak vil bli unødvendig stor.
- Kommunal skatteinnkreving vil være tilpasningsdyktig i forhold til de utviklingstrekk som man kan se konturene av i kommunal sektor i årene fremover. Vi har allerede en rekke eksempler på godt fungerende samarbeidsordninger og fellesordninger mellom kommuner og mellom skatteinnkreverkontor.

Funksjonelle forbedringstiltak

Rådmannen er opptatt av at de kommunale skatteoppkreverne får de beste muligheter for ytterligere å forbedre dagens kommunale skatteinnkreving. Utvalgets forslag til funksjonelle forbedringstiltak er tiltak som de kommunale skatteoppkreverne har vært opptatt av i en årrekke. Rådmannen er enig med utvalget om at alle de skisserte forbedringstiltakene kan gjennomføres innenfor dagens kommunale organisering, og vil gjøre sitt til å styrke den allerede vel fungerende skatteinnkrevingen som vi har her til lands i dag. år.

Ankepunkter mot en fortsatt kommunal skatteinnkreving

1. Skatteoppkreveren er administrativt underlagt rådmannen, men faglig underlagt skattefogden i fylkene. Dette kan skape uklare ansvarsforhold idet resultatmål bestemmes av skattefogd og ressurstilgang bestemmes av kommunen.
2. Skatteoppkreverne har oppnådd gode innfordringsresultater, men når det gjelder den viktige funksjon som arbeidsgiverkontrollen, klarer ikke skatteoppkreverene å nå målet om at 5% av arbeidsgiverne skal kontrolleres hvert år. Mange skatteoppkrevere har ikke utført en eneste kontroll de siste år. Sortland kommune bruker en kontrollressurs på 0,6 årsverk som langt fra er tilstrekkelig til å nå målet. Konsekvensen blir at skatt og avgift unndras beskatning.

Dersom det blir en fortsatt kommunal skatteinnkreving, må kommunene være villig til å stille tilstrekkelig ressurser til disposisjon for skatteinnkrevinga i kommunen.

Oppsummering

Når flertallet i utvalget gjennom *NOU 2004:12 Bedre skatteoppkreving* tilrår at ansvaret for skatteinnkrevingen overføres fra kommunene til staten synes argumentene i første rekke å være av prinsipiell karakter. Effekten av en statliggjøring er ikke utredet, og det er vanskelig å kunne argumentere for at det er noe å tjene på en statliggjøring av skatteinnkrevingen. Av hensyn til innbyggernes rettssikkerhet, skatteinnkrevings brukervennlighet, ivaretagelse av lokaldemokratiet gjennom folkevalgt innsyn og kontroll, og ikke minst av hensyn til den gode løsningsgraden for inndrivelse av skattekrav, mener rådmannen at skatteinnkrevingen fortsatt må være en kommunal oppgave. Samtidig er det viktig at man fortsetter det faglige moderniserings- og forbedringsarbeid som blant annet utvalgets forbedringsforslag kan bidra positivt til.

Innstilling:

Sortland formannskap går i mot forslaget om statlig skatteinnkreving og slutter seg til rådmannens forslag til høringsuttalelse.

Erland Elvenes
rådmann

Helge Høve
RE-leder Økonomi

Behandling i Formannskapet 07.10.04:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt

Vedtak i Formannskapet - 07.10.04:

Sortland formannskap går i mot forslaget om statlig skatteinnkreving og slutter seg til rådmannens forslag til høringsuttalelse.

REB utskrift:
Helge S. Høve